

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace	Prezentace k finanční gramotnosti. Seznámení se vznikem a vývojem peněz.
Autor	Čekalová Sylva
Jazyk	Čeština
Očekávaný výstup	Seznámit žáky proč vznikly peníze a jak se vyvíjely.
Speciální vzdělávací potřeby	žádné
Klíčová slova	Peníze, směna, výměnný obchod, první mince a bankovky, měna.
Druh učebního materiálu	Prezentace
Druh interaktivity	Aktivita
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělávání	Základní škola – praktická (lehké mentální postižení)
Typická věková skupina	13 – 16 let
Celková velikost	586 kB

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Čekalová Sylva.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz ; ISSN 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VZNIK A VÝVOJ PENĚZ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Čekalová Sylva.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz ; ISSN 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

CO TO JSOU VLASTNĚ PENÍZE?

- **PENÍZE** představují všeobecně přijímaný prostředek směny
- **PLATIDLO**

Určitě jste se s penězi již setkali, a proto víte, že se používají hlavně v obchodech jako prostředek k výměně různého zboží.

CO JE TO SMĚNA ?

- **Směna** mezi lidmi existovala odjakživa zcela přirozeně.
- Lidé si mezi sebou vyměňovali zboží za jiné zboží podobné hodnoty.
 - ☐ Ulovené zvíře za oheň
 - ☐ Pytlík soli za med
 - ☐ Krávu za ovci
 - ☐ Boty za nádobí

Této směně zboží říkáme **VÝMĚNNÝ OBCHOD**

PROČ UŽ DNES NEOBCHODUJEME VÝMĚNNÝM OBCHODEM ?

Často se stávalo, že zboží, které nabízel někdo k výměně, nebylo vhodné pro jiného.

Např. Někaký člověk potřeboval kožešinu, ale sám mohl nabídnout pouze něco, co majitel kožešiny vůbec nepotřeboval.
Takže výměnný obchod nemohl proběhnout.

Proto se začala užívat

JEDNODUCHÁ PLATIDLA

CO TO BYLA JEDNODUCHÁ PLATIDLA

Byly to takové věci, které byly vzácné a o které měl každý zájem.

dobytek (krávy)
mušle
zlaté kroužky
stříbro

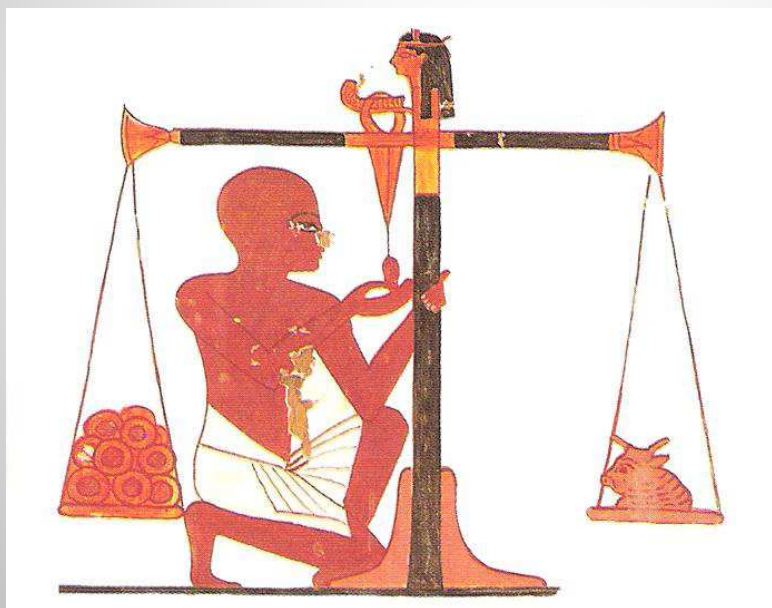
sůl kamenná
zbraně
obilí
PLÁTNO

Na našem území v polovině 10. století se platilo plátnem.
Od slova plátno je i slovo platit a platidlo.

Některá plátýnka se při obchodování trhala na menší kousky, od toho je vyvozené slovo TRH.

UKÁZKY JEDNODUCHÝCH PLATIDEL

- V Egyptě se k platbám využívaly zlaté kroužky, jak dokazuje malba jejich vážení ze 14. stol. př. n. l.

UKÁZKY JEDNODUCHÝCH PLATIDEL

- Nejznámějšími předmincovními platidly jsou nejspíše ulity *kauri*. Nejstarší zmínky o jejich použití se datují 3 500 let zpátky a pocházejí z [Číny](#).

UKÁZKY JEDNODUCHÝCH PLATIDEL

- Dobytek hlavně krávy měly velkou hodnotu v obchodování

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Čekalová Sylva.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz ; ISSN 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání,
školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

UKÁZKY JEDNODUCHÝCH PLATIDEL

- Na ostrově Yap v Tichém oceánu se například při urovnávání sporů využívala obrovská aragonitová kola, přičemž největší z nich dosahovala průměru až čtyři metry.

UKÁZKY JEDNODUCHÝCH PLATIDEL

- stříbrné pruty

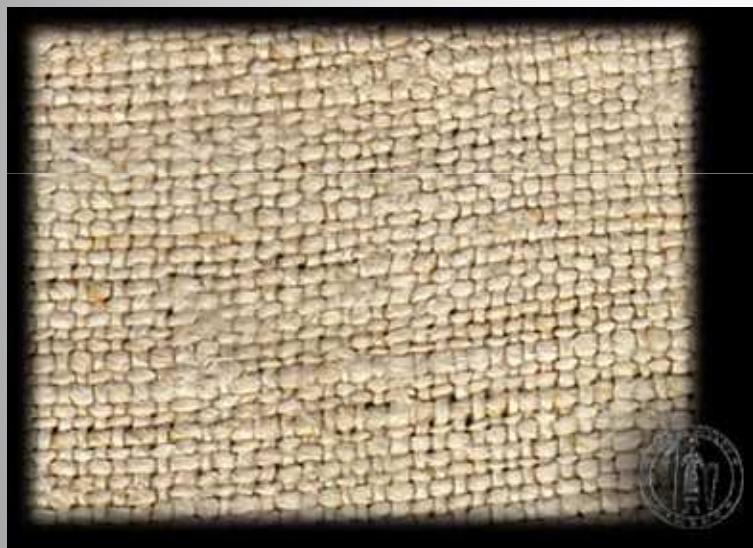

sůl kamenná

UKÁZKY JEDNODUCHÝCH PLATIDEL

plátno

hedvábné platidla

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Čekalová Sylva.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz ; ISSN 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání,
školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

PROČ DNES NEPLATÍME JEDNODUCHÝMI PLATIDLY ?

Jednoduchá platidla byla většinou velká a neskladná, špatně se převážela, často se nedala dělit.

Proto začali lidé používat **zlato** a **stříbro**, kovy, které se nedaly zničit, dobře se odměřovaly a všichni znali jejich hodnotu. Ze zlata a stříbra se začaly vyrábět různé plíšky a mince.

JAKÉ BYLY PRVNÍ PENÍZE V ČECHÁCH

DUHOVKY

první drobné zlaté penízky razily Keltové

PLECHÁČE

byly ze stříbrného plechu, zavedl je král Přemysl Otakar I.
Byly raženy jen po jedné straně, takže vypadaly jako malé mističky.

STŘÍBRŇÁK - zvaný PRAŽSKÝ GROŠ

Král Václav II. nechal otevřít doly v Kutné Hoře
a povolal výrobce mincí (mincmistry).

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Čekalová Sylva.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz ; ISSN 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

PROČ VZNIKALY PAPIROVÉ PENÍZE ?

Když lidé nepotřebovali k obstarávání věcí nic jiného než mince, začali jich velké množství shromažďovat.

Snažili se je uchovávat v bezpečí, což k objemnosti mincí bylo obtížné.

Tak obchodníci nabídli řešení - **první papírové směnky (peníze)**, které byly kryty mincemi.

MAJÍ VŠICHNY ZEMĚ STEJNÉ PENÍZE ?

Nemají.

Jistě jste si všimli, že lidé si na cestu do zahraničí mění české peníze na cizí.

Je to proto, že v každém státě světa se používají jiné peníze - **MĚNA**

MĚNA – je konkrétní peněžní jednotka daného státu.

Například :

- ❖ Měna ČR je **koruna česká** (mezinárodní označení CZK)

- ❖ Měna USA je **americký dolar** (mezinárodní označení USD)

- ❖ Měna Švýcarska je **švýcarský frank** (mezinárodní označení CHF)

- ❖ Společná měna řady států Evropské unie je **euro** (mezinárodní označení EUR)

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Čekalová Sylva.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz ; ISSN 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

ZDROJE

- ŠKODA, Eduard a kol. *Dějepis pro sedmý ročník zvláštní školy*. Praha: PARTA, 2004, ISBN 80-7320-061-9.
- NAVRÁTILOVÁ, Petra. *Finanční gramotnost - učebnice učitele*. Kralice na Hané: Computer Media, 2012, ISBN 978-80-7402-107-7.
- JAKEŠ, Petr a kol. *Finanční gramotnost pro první stupeň základní školy*. Praha: Fortuna, 2011, ISBN 978-80-7373-087-1.
- AUTOR NEUVEDEN. *p-numismatika.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <http://p-numismatika.cz/index.php?get=vyvoj_cina>.
- AUTOR NEUVEDEN. *p-numismatika.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://starenarody.cz/index.php?a=47>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *wikimedia.org* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://starenarody.cz/index.php?a=47>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *Mušle Kauri* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <http://shells.webz.cz/musle_kauri.html>.
- PETER GRIFFIN. *Krávy Stock* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://www.publicdomainpictures.net/view-image.php?image=3690&picture=kravy>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *http://www.visit-fsm.org/yap/gallery/64.jpg* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://starenarody.cz/index.php?a=47>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *www.google.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://solna.jeskyne-plzen.cz/view.php?cisloclanku=2001061101-solna-jeskyne-la-grotta-o-nas>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *www.google.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://curiavitkov.cz/prace34.html>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *www.google.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://www.sberatel.info/cs/clanky/vite-ze/hedvabne-bankovky-v-chive.html>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *www.google.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://pelich.ic.cz/expedice/ip1.html>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *www.google.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <http://zpatkycasem.wz.cz/mince_1003.htm>.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Čekalová Sylva.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz ; ISSN 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

ZDROJE

- AUTOR NEUVEDEN. *www.google.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://www.hacmor.cz/clanky/vase-clanky--piste-sve-zkusenosti-a-zazitky/prochazka-s-detektorem/zlate-mince.html>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *xstimenie.com* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://starenarody.cz/>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *www.google.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://vlast.cz/vlajka-ceske-republiky/>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *www.google.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <http://www.vlajky-statu.cz/vlajka_nahled.php?id_vlajka=206&rozmer=1100>.
- AUTOR NEUVEDEN. *www.google.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <<http://www.soletasignum.cz/vlajky-shop/produkt/vlajka-svycarsko>>.
- AUTOR NEUVEDEN. *wikipedie.cz* [online]. [cit. 26.5.2012]. Dostupný na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Vlajka_Evropsk%C3%A9_unie>.